

Uitbreiding jachthaven Breskens

Startnotitie milieueffectrapportage

Jachthaven Breskens B.V.

16 april 2008

Definitief rapport

9T2633.A0

Documenttitel Uitbreiding jachthaven Breskens
 Startnotitie milieueffectrapportage
Verkorte documenttitel Startnotitie jachthaven Breskens
 Status Definitief rapport
 Datum 16 april 2008
 Projectnaam Jachthaven Breskens
Projectnummer 9T2633.A0
Opdrachtgever Jachthaven Breskens B.V.
 Referentie 9T2633.A0/R0002/901971/JEBR/Nijm
Foto omslag (links) Rijkswaterstaat, www.kustfoto.nl

Barbarossastraat 35
Postbus 151
6500 AD Nijmegen
(024) 328 42 84 Telefoon
(024) 360 54 83 Fax
info@nijmegen.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Auteur(s) MSc. R. (Roel) van de Laar, Dr. P.J.T. (Petra) Dankers,
 Dr. Ir. A.R. (Arjen) Boon, MSc. M. (Matilde) van der Zel.
Collegiale toets Drs. M.C. (Marnix) de Vriend
Datum/paraaf 16 april 2008
Vrijgegeven door Drs. M.C. (Marnix) de Vriend
Datum/paraaf 16 april 2008

INHOUDSOPGAVE

	Blz.	
1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Waarom een milieueffectrapportage?	2
1.3	Kader en inhoud startnotitie in het kort	2
1.4	Leeswijzer	2
2	BELEIDSKADER EN PROCEDURES	3
2.1	Beleidskader	3
2.2	De m.e.r.-procedure: wie, wat en wanneer	8
3	HUIDIGE SITUATIE	10
3.1	Korte karakteristiek van het gebied	10
3.2	Hydraulica en morfologie	12
3.3	Natuur	13
3.4	Recreatie en toerisme	14
3.5	Gebruik en beleving	15
4	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Uitbreiding jachthaven	17
4.3	Inrichting oostelijk natuurgebied	18
5	VERWACHTE EFFECTEN EN BEOORDELINGSKADER	20
5.1	Hydraulica en morfologie	20
5.2	Natuur	21
5.3	Recreatie en toerisme	21
5.4	Gebruik en beleving	22

Bijlagen:

1. Verklarende woordenlijst
2. Literatuurlijst

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De huidige jachthaven in Breskens ligt in de gemeente Sluis aan de Westerschelde in Zeeuwsch-Vlaanderen en is in 1994 uitgebreid tot 580 ligplaatsen. De jachthaven in Breskens kende een gestage groei. Eind jaren vijftig lagen er maar een paar scheepjes in een hoekje bij Standfast. Op 16 mei 1975 opende prinses Beatrix de jachthaven. In 1981 werd het clubgebouw geopend en in 1995 werd de jachthaven een bedrijf.

Figuur 1.1: Jachthavens in de omgeving van Breskens

Vanwege zijn directe open verbinding met de Noordzee en de Westerschelde, de ligging buiten de grote (beroeps)vaart en vooral ook door het grote gebrek aan ligplaatsen langs de Belgische kust (zie figuur 1.1), is de (internationale) belangstelling voor een ligplaats bij Breskens de afgelopen jaren sterk gestegen en bestaat er een grote behoefte om het tekort aan ligplaatsen in de jachthaven uit te breiden. Ieder jaar komen er meer jachten door nieuwbouw, waardoor het tekort aan ligplaatsen zal toenemen in de nabije toekomst.

Door de terugloop van de werkgelegenheid in traditionele sectoren als visserij, landbouw en diensten, en door een gebrek aan industriële ontwikkeling, bestaat er een noodzaak om de toeristische aantrekkingskracht van Breskens en de rest van Zeeuwsch-Vlaanderen te versterken. De uitbreiding van de jachthaven kan een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme als drager van de toekomstige ontwikkeling van Breskens. De haven van Breskens heeft de potentie uit te groeien tot een internationale zeejachthaven en een schakel worden tussen de Zeeuwsche, Hollandse, Belgische, Franse en Engelse havens.

Voor de uitbreiding van de jachthaven heeft Jachthaven Breskens BV het initiatief. Er is een ontwerp opgesteld en er is een studie gedaan naar de kustmorfologie. De voorgenomen activiteit is m.e.r.-plichtig (zie paragraaf 1.2). Met de publicatie van deze startnotitie m.e.r. is de procedure formeel gestart.

1.2 **Waarom een milieueffectrapportage?**

Een m.e.r.-procedure wordt doorlopen bij ingrijpende projecten om milieueffecten een volwaardige plek te geven in de besluitvorming. In het Besluit milieueffectrapportage (1994) is vastgelegd bij welke besluiten en ontwikkelingen een milieueffectrapport (MER) verplicht moet worden opgesteld.

Op grond van dit besluit is de uitbreiding van de jachthaven m.e.r.-plichtig en wel omdat er sprake is van een uitbreiding met meer dan 250 ligplaatsen in een gevoelig gebied (Besluit m.e.r., bijlage C, 10.3).

Het gevoelige gebied betreft het Natura2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe dat is aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. De ligging in een beschermd natuurgebied in combinatie met de realisatie van meer dan 250 ligplaatsen maken het m.e.r.-plichtig, waardoor de m.e.r.-procedure doorlopen moet worden.

1.3 **Kader en inhoud startnotitie in het kort**

In de startnotitie m.e.r. worden de achtergrond van het plan, het beleidskader en procedures, de Ausgangssituatie en de voorgenomen activiteit beschreven. Ook komen de mogelijke alternatieven en varianten die in het MER worden onderzocht en de aanzet voor een beoordelingskader van de effecten in deze startnotitie aan de orde.

In de startnotitie wordt aangegeven langs welke lijnen de inrichting naar de mening van de initiatiefnemer kan worden gevarieerd en hoe de initiatiefnemer het MER-onderzoek ziet. Het is aan de insprekers, de adviserende Commissie voor de Milieueffectrapportage (Cie-m.e.r.), die een advies uitbrengt voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER en aan het bevoegd gezag (de gemeente Sluis), die uiteindelijk de richtlijnen vaststelt, om aan te geven of de startnotitie volledig is, de juiste informatie bevat en of de juiste keuzes worden gemaakt met betrekking tot de in het MER te onderzoeken alternatieven en de daarbij te hanteren beoordelingscriteria.

1.4 **Leeswijzer**

In deze startnotitie m.e.r. treft u achtereenvolgens in hoofdstuk 2 een korte omschrijving van het beleidskader en te doorlopen procedures in het m.e.r., een beschrijving van de huidige situatie van het plangebied (hoofdstuk 3), een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de mogelijke alternatieven (hoofdstuk 4). Het laatste hoofdstuk (5) gaat in op de mogelijke gevolgen van de uitbreiding van de jachthaven en op de wijze waarop het MER kan voorzien in het beantwoorden van de nog resterende onderzoeksvragen. In bijlage 1 treft u een verklarende woordenlijst en in bijlage 2 een literatuuroverzicht.

2 BELEIDSKADER EN PROCEDURES

Voor de realisatie van de uitbreiding van de jachthaven in Breskens moet een aantal procedures worden doorlopen. Dit gebeurt op basis van wet- en regelgeving. In procedures wordt daarbij vaak getoetst aan een breed (inter)nationaal, lokaal en regionaal beleidskader.

Hieronder komen achtereenvolgens het meest relevante beleidskader en de rollen en stappen in de m.e.r.-procedure aan de orde.

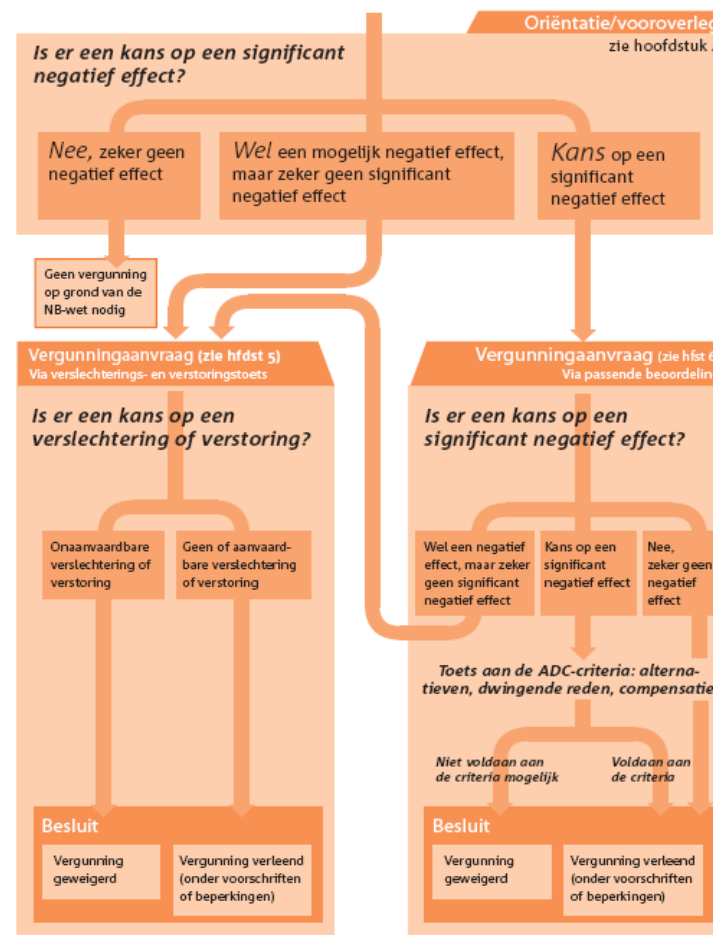
2.1 Beleidskader

In de wetgeving worden juridische regels vastgesteld die gehanteerd worden bij de bepaling van het beleid. Onderstaand wordt het meest relevante beleid en de aandachtspunten voor deze startnotitie weergegeven.

2.1.1 Natuur

Natuurbeschermingswet

De wettelijke bescherming van natuurgebieden is geregeld in de (gewijzigde) Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Sinds de inwerkingtreding van de huidige Nb-wet in 2005 is gebiedsbescherming volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Voor projecten in of rond een Natura 2000-gebied die een negatieve invloed kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen dient een vergunning te worden aangevraagd (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1: Schema habitattoets (uit: Handreiking Nb-wet)

Bij de beoordeling van effecten wordt onderscheid gemaakt in 'verslechtering of verstoring' en 'significante effecten'. Voor beide moet een vergunning worden aangevraagd, maar bij significante effecten wordt daarbij tevens getoetst aan de zogenaamde ADC-criteria. Er moet in dat geval alternatievenonderzoek (A) worden uitgevoerd, dienen dwingende redenen van groot openbaar belang (D) te worden aangetoond en is compensatie (C) van (resterende) effecten noodzakelijk. Bij effecten op prioritaire soorten of habitats is in principe een adviesaanvraag bij de Europese Commissie nodig. Beperkte, niet significante effecten worden beoordeeld door een 'verslechterings- en verstoringstoets', mogelijke significante effecten via een 'passende beoordeling'.

In tabel 2.1 zijn de habitattypen opgenomen waarvoor voor het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe (concept)- instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd. Ten aanzien van het voorgenomen activiteit (zie hoofdstuk 4) is vooral habitatype Estuaria (H1130) van belang. Immers, de geplande werkzaamheden hebben vooral betrekking op dit habitatype.

Vanwege de verplichtingen die Nederland heeft op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn is het noodzakelijk over te gaan tot het herstel van het ecosysteem van het Schelde-estuarium. De huidige staat van het ecosysteem is ontoereikend om tot een duurzame instandhouding van het estuariene systeem te komen.

Artikel 6, eerste en tweede lid van de Habitatrichtlijn verplicht tot het nemen van maatregelen die tot het herstel van het estuarium leiden, de natuurlijke habitats en soorten in een duurzame gunstige staat van instandhouding brengen en voorkomen dat de kwaliteit verslechtert.

Tabel 2.1: Instandhoudingsdoelen van habitattypen uit Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe

	LSI	RBG
H1110 Permanent met zeewater van geringe diepte overstroemde zandbanken	-	+
H1130 Estuaria	- -	+ +
H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia</i> spp. en andere zoutminnende planten		
- Subtype A (met Zeekraal)	-	+
- Subtype B (met Zeetmuur)	+	-
H1320 Schorren met slijkgrasvegetatie	- -	-
H1330 Atlantische schorren		
- Subtype A (buitendijks)	-	+ +
- Subtype B (binnendijks)	-	-
H2110 Embryonale wandelende duinen	+	-
H2120 Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i>	-	-
H2130 Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie	nvt	nvt
H2160 Duinen met <i>Hippophaë rhamnoides</i>	+	-
H2190 Vochtige duinvalleien	-	-

¹LSI = Landelijke staat van instandhouding (+ = gunstig; - = matig ongunstig; - - = zeer ongunstig); RBG = Relatieve bijdrage van het gebied (+ + = groot (> 15%); + = gemiddeld (2-15%); - = gering (< 2%)).

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet (FF-wet) is de Nederlandse implementatie van het soortgerichte kader vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Door het in werking treden van de Flora- en faunawet zijn sinds 1 april 2002 alle vogels, amfibieën, reptielen, vleermuizen en bijna alle overige zoogdieren wettelijk beschermd. Dit betekent dat het verboden is om deze dieren te doden of hun rust- of verblijfplaats te verstoren.

De bescherming bestaat in principe uit een aantal algemene verbodsbepalingen, een zorgplicht en uit een stappenplan voor beoordeling van projecten die mogelijk negatieve effecten hebben op plant- en diersoorten. Het belangrijkste beoordelingscriterium hierbij is de 'gunstige staat van instandhouding' van de betreffende soort.

Sinds februari 2005 is een vrijstellingsregeling van kracht waarbij beschermde soorten ingedeeld zijn in drie beschermingscategorieën (tabellen 1 t/m 3). Voor soorten van tabel 1 geldt voor bepaalde activiteiten (waaronder 'ruimtelijke ontwikkelingen') een algemene vrijstelling. Voor soorten van tabel 2 en 3 moet een ontheffing worden aangevraagd.

Ecologische hoofdstructuur

De globaal begrensde ecologische hoofdstructuur (EHS) is planologisch verankerd in het Structuurschema Groene Ruimte (Ministeries van LNV & VROM, 1995) en in de Nota Ruimte. De EHS dient nader te worden begrensd in gebiedsplannen en streekplannen.

In de Spelregels (LNV, 2007) staat aangegeven dat indien een plangebied in een Nb-wet gebied gelegen is, de Nb-wet aanvullende (feitelijk strengere) regels stelt dan het beleidskader uit de EHS dat doet. Voorts kent EHS geen wettelijk beschermingskader.

Indien wezenlijke kenmerken van de EHS worden aangetast, dan gelden voorwaarden waaronder een plan kan doorgaan. Het gaat om de voorwaarden: geen mogelijke alternatieven en om grote redenen van openbaar belang. De NB-wet kent vergelijkbare, maar strengere voorwaarden (dwingende redenen van openbaar belang, en compensatie vooraf). In geval van geplande werkzaamheden in een Natura2000-gebied gaat de Nb-wet voor.

2.1.2

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Nota Ruimte

Het Nationaal Landschap West-Zeeuwsch-Vlaanderen is in de Nota Ruimte aangewezen als nader te begrenzen Nationaal Landschap (zie figuur 2.2).

Het landschap moet behouden blijven, duurzaam beheerd worden, en waar mogelijk versterkt worden. Binnen nationale landschappen is "behoud door ontwikkeling" het uitgangspunt van het ruimtelijke beleid. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn binnen nationale landschappen mogelijk, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of worden versterkt.

In de Nota Ruimte wordt de kuststrook Breskens-Cadzand aangegeven als prioritair aandachtsgebied, waar externe veiligheid (waterbeheersing) in combinatie met de verdere ontwikkeling van het landschap, natuur, recreatie en economische ontwikkelingen wordt gezien.

De doelen voor het deelgebied West-Zeeuwsch-Vlaanderen zijn als volgt:

- Versterken ruimtelijke kwaliteiten binnenduinlandschap en verbeteren toeristisch-recreatief medegebruik in kustgebied en verbeteren van verbindingen naar het achterland;
- Het op grond van een hiërarchische ordening beplanten van de overige uiteenlopende polderdijken of ontwikkelen van bloemdijken.

Figuur 2.2: Nationaal Landschap West-Zeeuwsch-Vlaanderen

Omgevingsplan Zeeland

Onderstaand zijn enkele speerpunten weergegeven uit het omgevingsplan Zeeland die van toepassing zijn op het plangebied:

- De herstructurering van de kust. De aanpak van de kustzone - waar recreatie, natuur en kustverdediging samen moeten gaan – vraagt om nieuwe impulsen en creativiteit;
- De havens en hun omgeving. De doelstelling is een toekomstgerichte havenontwikkeling, maar dat vraagt tegelijk een zorgvuldig omgaan met de ruimte (ook voor het milieu);
- Dynamiek rond de delta. De kwaliteit van de deltawateren staat onder druk. De provincie moet een koppeling zoeken tussen de verbetering van de natuur en de kansen voor andere functies in en rond de deltawateren, zoals visserij, watersport en zilte teelten.

Verdrag van Malta / Provinciaal archeologiebeleid

In aansluiting op het Verdrag van Malta (1992) en het Provinciaal archeologiebeleid (vastgelegd in het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012) en de nota Archeologie 2006-2012 moet in ruimtelijke plannen rekening worden gehouden met archeologische waarden. Concreet betekent dit dat de bescherming van het archeologisch erfgoed vastgelegd dient te worden en dat bij ruimtelijke afwegingen rekening gehouden wordt met eventueel aanwezige archeologische waarden.

In het kustgebied zijn enkele voormalige forten en schansen gelegen (vooral rond Breskens en bij het Zwin). Volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) bevindt het plangebied zich in een gebied op de grens van een lage archeologische trefkans en een middelhoge trefkans. Er zijn geen scheepwrakken geïdentificeerd met archeologische waarde.

2.1.3 Sociaal economisch, recreatie en toerisme

Provinciaal Sociaal Economisch Beleidsplan

Het provinciaal sociaal-economisch beleid heeft ondermeer als doel versterking van de arbeidsmarkt en het creëren van ruimte voor toekomstige bedrijvigheid. In het cluster Recreatie en Toerisme zijn extra hectaren nodig voor vernieuwing en schaalvergroting in de verblijfsrecreatie en ook voor enkele nieuwe jachthavens zal ruimte gecreëerd moeten worden.

De ontwikkeling van de watersport in Zeeland heeft geen gelijke tred gehouden met de rest van Nederland. Dit komt mede door een achtergebleven imago van de Delta als watersportgebied. Om deze sector een nieuwe (economische) impuls te geven moet in de periode 2005-2008 aandacht worden besteed aan kwaliteitsverbetering en uitbreiding van de infrastructuur op het gebied van de watersport, alsmede aan de promotie van de Delta als watersportgebied.

Hiertoe dienen ondermeer de volgende onderdelen te worden uitgevoerd:

- Kwaliteitsverbetering van jachthavens stimuleren op het gebied van ruimte (meer plaats voor grotere schepen, uitbreiding ruimte a.g.v. veiligheidseisen), verbetering infrastructuur en voorzieningen;
- Uitbreiding van met name het aantal ligplaatsen voor zeejachthavens;
- Mogelijkheden onderzoeken voor de realisatie van een nieuwe zeejachthaven aan de Noordzee;
- Routestructuren in Zeeland verbinden met vaarwegen in de hele Delta (incl. gebieden in Noord-Brabant en Zuid-Holland);
- Gebieden aanwijzen die, met name in de voor- en naseizoenperiodes, kunnen worden gebruikt voor actieve strandporten, zoals strandzeilen, kitesurfen etc.;
- Jachthavens en gemeenten stimuleren om bij uitbreiding ook voorzieningen te treffen voor de chartervaart.

Gebiedsplan Natuurlijk Vitaal

Kern van het gebiedsplan 'Natuurlijk Vitaal' is een versterking van de lokale economie, met name de recreatie, door een versterking van het landschap. Hoeksteen van het gebiedsplan is het rood-voor-groen principe, waarbij recreatieondernemers die een kwaliteitsslag willen maken.

Ontwikkelingsschets Schelde-estuarium 2010

De regeringen van Vlaanderen en Nederland hebben op 11 maart 2005 de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium vastgesteld. De Ontwikkelingsschets geeft verder invulling aan de Langetermijnvisie Schelde-estuarium (2001) en omvat 26 projecten. De projecten zijn ingedeeld in drie programma's:

- Veiligheid draagt bij aan bescherming tegen overstromingen door de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden langs de Zeeschelde;
- Toegankelijkheid zorgt voor een betere bereikbaarheid van de haven van Antwerpen. In dat programma valt de verruiming van de vaargeul, maar ook maatregelen om scheepvaartcalamiteiten te voorkomen;
- Natuurlijkheid heeft als doel om het ecosysteem van het Schelde-estuarium te versterken. Dit gebeurt onder andere door de ontwikkeling van 600 ha nieuwe natuur in Nederland en 1.100 ha nieuwe natuur in Vlaanderen.

Figuur 2.3: Ontwikkelingsschets Schelde-estuarium 2010

2.2

De m.e.r.-procedure: wie, wat en wanneer

De m.e.r.-procedure bestaat uit een aantal wettelijk voorgeschreven stappen (zie hiervoor het kader 2.1). In de m.e.r.-procedure voor de uitbreiding van de jachthaven in Breskens spelen verschillende partijen een rol. De belangrijkste zijn de initiatiefnemer, die het project uit wil voeren, en het bevoegd gezag, dat is de overheidsinstantie die bevoegd is om het besluit te nemen waarvoor het m.e.r. wordt opgesteld.

Initiatiefnemer

Als initiatiefnemer treedt op:

Jachthaven Breskens BV

Dhr. L. Verstraeten

Haven Westzijde 21

4511 AR BRESKENS

Bevoegd gezag

Als coördinerend Bevoegd gezag treedt op:

Gemeente Sluis

Postbus 27

4500 AA Oostburg

Commissie voor de milieueffectrapportage

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna Cie-m.e.r.) is een onafhankelijke commissie van deskundigen, die het Bevoegd gezag over de inhoud van het MER adviseert. Aan het begin van het m.e.r.-traject geeft deze Cie-m.e.r. een advies middels richtlijnen.

Inspraak

Naar aanleiding van de publicatie van de Startnotitie kan tot zes weken na de publicatiedatum een zienswijze worden ingediend op het onderstaande adres. Daarbij kan ondermeer worden ingegaan op de alternatieven en varianten en het voorgenomen milieueffectenonderzoek.

College van B&W van de gemeente Sluis
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Kader 2.1: Stappen in de m.e.r.-procedure

Stap 1: Startnotitie	De startnotitie wordt opgesteld door de initiatiefnemer. In dit document wordt beschreven welke alternatieven of varianten er voor de ingreep mogelijk zijn, welke milieueffecten op kunnen treden en hoe deze milieueffecten worden onderzocht.
Stap 2: Richtlijnen	De startnotitie wordt door het bevoegd gezag gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Zolang de startnotitie ter inzage ligt kan iedereen inspraakreacties indienen. De inspraak in deze fase van de procedure is vooral bedoeld om inzicht te krijgen in de ideeën van belanghebbenden over de te onderzoeken milieueffecten. De startnotitie en de inspraakreacties worden aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-m.e.r.) toegezonden. Deze brengt binnen 11 weken na bekendmaking aan het bevoegd gezag een advies uit over de inhoud van richtlijnen van het MER. Het bevoegd gezag stelt, mede op basis van de inspraakreacties en het advies van de Cie-m.e.r., vervolgens de richtlijnen vast. Daarin staat aangegeven welke zaken in de MER aan de orde dienen te komen.

Stap 3: Milieueffect- rapport (MER)	De initiatiefnemer stelt vervolgens het MER op; in de procedure geldt hiervoor geen tijdslimiet. Uitgangspunt van het MER zijn de richtlijnen van het bevoegde gezag. Het MER wordt ingediend bij het bevoegd gezag.
Stap 4: Beoordeling aanvaard- baarheid	Het bevoegd gezag beoordeelt binnen 6 weken of het MER voldoende informatie bevat voor de besluitvorming. In bijzondere gevallen kan een informeel advies (voortoets) gevraagd worden aan de Cie-m.e.r. op basis van een concept van het MER. Indien het bevoegd gezag het MER aanvaardt, wordt het MER (maximaal 10 weken na indiening) publiekelijk bekend gemaakt.
Stap 5: Inspraak en toetsings- advies	Het MER ligt 6 weken ter visie. Insprekers krijgen de gelegenheid om schriftelijk in te gaan op de kwaliteit en volledigheid van MER. Na de inspraak brengt de Cie-m.e.r. binnen 5 weken advies uit over de volledigheid en kwaliteit van het MER. De Cie-m.e.r. presenteert haar oordeel in het zogenoemde 'toetsingsadvies'.
Stap 6: Besluit	Wanneer het m.e.r.-traject goed is doorlopen neemt het bevoegd gezag het besluit over het project en koppelt hieraan voorwaarden waaronder het project mag worden uitgevoerd.
Stap 7: Evaluatie	Bij het besluit wordt een evaluatieprogramma vastgesteld. Tijdens en na de uitvoering van het project wordt geëvalueerd of de daadwerkelijke effecten blijven binnen de grenzen van het besluit. Het is gebruikelijk de resultaten hiervan te publiceren in een evaluatierapport.

3 HUIDIGE SITUATIE

3.1 Korte karakteristiek van het gebied

Het plangebied ligt ten oosten van de huidige jachthaven van Breskens en bestaat hoofdzakelijk uit slikken die bij hoogwater geheel onder water liggen (zie figuur 3.1 op de volgende pagina). Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door een zeedijk die parallel is gelegen aan de Duivelshoekseweg (N677).

Binnendijs grenst het plangebied aan de Elisabethpolder (landbouwgebied) en de Hans van Kruiningenpolder (bosgebied in beheer van Staatsbosbeheer). Het binnendijkse gebied heeft een zomerstreefpeil van NAP-0,5 meter en winterstreefpeil van NAP-0,9 meter. De kavelsloten en de zuiveringsinstallatie wateren af via het kanaal dat door het uitwateringsgemaal Nummer Een gereguleerd wordt.

Het totale plangebied bedraagt circa 30 hectare en maakt onderdeel uit de Westerschelde, dat de zuidelijke tak is van het oorspronkelijke mondingsgebied van de Schelde. Aan de noordzijde grenzen de slikken aan het Vaarwater langs Hoofdplaat, die als vaargeul voor de recreatievaart dient. Verder naar het noordoosten ligt het natuurgebied de Hooge Platen, een met laagwater aaneengesloten en uitgestrekt gebied van 1800 hectare slik- en zandplaten.

De haven van Breskens heeft meerdere functies. De haven is handelshaven, jachthaven en visserijhaven ineen. De geschiedenis van de gehele haven is beschreven in het navolgende kader.

De huidige jachthaven telt 580 ligplaatsen en heeft een diepgang van 6 meter. Ten oosten van de jachthaven ligt het appartementencomplex Port Scaldis. De drie gebouwen van Port Scaldis zijn gelijktijdig met de uitbreiding van de jachthaven in 1994 aangelegd. Het is het enige gebouw in Nederland dat buitendijks gelegen is.

Geschiedenis van de haven van Breskens

De haven van Breskens is aangelegd langs één van de smalste gedeelten van de Westerschelde. Van hieruit kon relatief eenvoudig op Walcheren gevaren worden. In het begin ging het om een bescheiden haven, later werd hij steeds meer uitgebreid. Zo werd naast de Westspuisluis in 1827/28 ook een Oostspuisluis gebouwd.

In 1865 bestond de haven uit een smalle havengeul met twee aarden havendammen, een zwaai- en een oost- en westspuikom. In 1919 begon men met een grote uitbreiding: er werd een nieuwe Oosthavendam aangelegd (de vorige werd nu Middenhavendam genoemd en scheidde de Oost- en Westhaven). Daarnaast werd er een speciale steiger voor vissersschepen gebouwd en werd in 1927/28 een veerdam gebouwd. Om de nieuwe veerboten de haven in te kunnen laten varen moest de Oosthavendam worden ingekort en de Westhavendam verlengd (1931/32).

In 1958 is de aanlegplaats voor de veerboot verplaatst naar het westen. Sindsdien wordt het oude gedeelte gebruikt als jachthaven.

Figuur 3.1: Luchtfoto van het plangebied

3.2 Hydraulica en morfologie

Breskens ligt in de monding van het Schelde-estuarium. Een natuurlijk systeem waarin het zoute Noordzee water het zoete rivierwater van de Schelde ontmoet. In het Schelde-estuarium speelt getij een belangrijke rol, zowel voor de morfologie als voor de ecologie. Door verschillen in het getij valt een deel van de Westerschelde droog rond laagwater. Het Nederlandse deel van de Westerschelde bestaat uit een tweegeulen systeem. In de richting van Antwerpen gaat het zoute water van de Westerschelde over in het zoetwater van de Beneden-Schelde, waarna de rivier verder slingert richting Antwerpen.

Getij

De waterstand in de Westerschelde wordt met name bepaald door het getij op de Noordzee. De afvoer van de Schelde is relatief gezien zo klein dat deze weinig invloed heeft op de waterstand (MER verruiming vaargeul Beneden-Zeeschelde en Westerschelde, 2007). De waterstand bij Vlissingen kan worden overgenomen uit de getijtafels 2000 (Svašek, 2008). De waterstanden bij Breskens zullen vrijwel overeenkomen met de waterstanden bij Vlissingen en zijn als volgt:

- GHW = NAP + 2.05 m
- GLW = NAP - 1.81 m
- HW springtij = NAP + 2.43 m
- LW springtij = NAP - 2.04 m
- HW doodtij = NAP + 1.55 m
- LW doodtij = NAP - 1.47 m
- LLWS = NAP -2.32 m

Hieruit volgt dat het getijverschil tijdens gemiddeld getij 3,86 meter bedraagt, dit is redelijk groot in vergelijking met het getij aan de Hollandse kust. Tijdens springtij bedraagt het getijverschil 4,47 meter en tijdens doodtij 3,02 meter.

Golven

De golfhoogte rond Breskens is sterk afhankelijk van de waterstand, windrichting en windsterkte. Svašek (2008) heeft voor een waterstandsituatie tijdens toetspeil (waterstand is NAP +5,4 m) berekend welke golfhoogte bereikt kan worden bij verschillende windrichtingen. De dominante wind heeft een richting van 315 graden. De golfhoogte ter hoogte van de mogelijk aan te leggen golfbreker bij Breskens bedraagt in dat geval 1,88 meter.

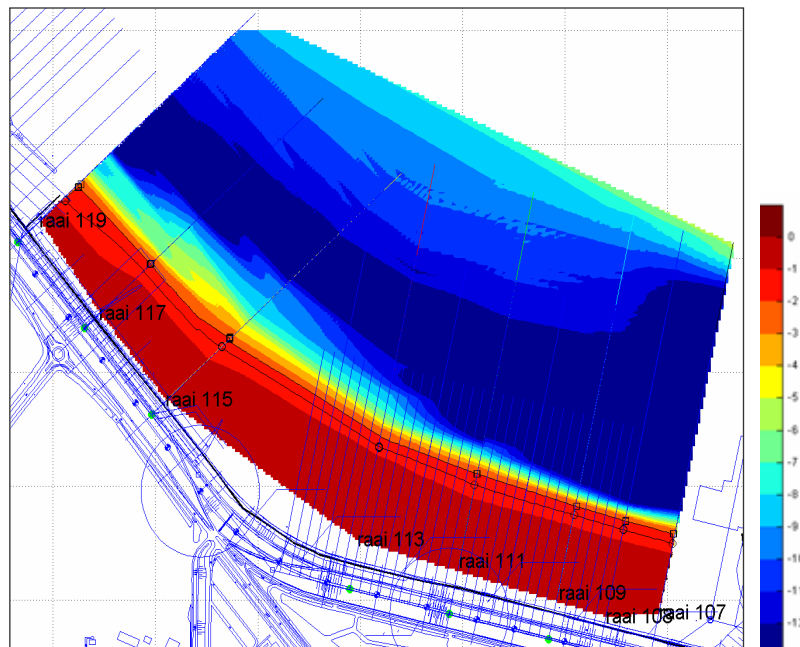
Morfologie

De monding van de Westerschelde bestaat uit verschillende geulen, slikken en schorren. Deze morfologische onderdelen zijn in de loop van vele jaren gevormd als een gevolg van het getij, waterstroming en de daaruit resulterende transporten van zand en slib. Elk getij wordt een grote hoeveelheid zand en slib door het estuarium getransporteerd. Het zand bezinkt voornamelijk in de geulen terwijl het fijnere materiaal op de slikken en tijdens zeer hoog water op de schorren terecht kan komen. Op jonge schorren heeft de “kale” vlakke plaats gemaakt voor pioniervegetatie. Als een gevolg hiervan wordt gemakkelijker sediment ingevangen en kunnen de schorren verder opgebouwd worden en volledig begroeid raken. In het Westerschelde estuarium zijn alle opeenvolgende stadia te vinden.

De haven van Breskens en het te ontwikkelen schorregebied bevinden zich in de Elisabethpolder. Direct ten noorden van dit gebied bevindt zich de geul Vaarwater langs Hoofdplaat, welke onder de Plaat van Breskens doorstroomt. Deze geul lijkt zich iets te verplaatsen richting de kust (Svašek, 2008).

Bodemligging

Op basis van meetgegevens is door Svašek (2008) een bodemschematisatie gemaakt van het plangebied (zie figuur 3.2).

Figuur 3.2: Bodemschematisatie plangebied (m t.o.v. NAP)

Uit de schematisatie blijkt dat de kust in eerste instantie vrij vlak verloopt. Vanaf een diepte van ongeveer NAP - 2,0 m begint het profiel steiler te verlopen richting de geul, welke een diepte heeft NAP -12 m en meer.

Op het ondiepe deel nabij de kust zijn de veranderingen klein. Verder zeewaarts is de trend dat de geul naar de kust toe verplaatst en de oever van de geul lokaal steiler wordt. De verplaatsing was ongeveer 20 meter tussen 1999 en 2007, dus met een gemiddelde snelheid van ongeveer 2,5 meter per jaar.

3.3

Natuur

Het plangebied is gelegen in binnen de grenzen van het Natura 2000 gebied Westerschelde & Saeftinghe, en ligt in zijn geheel in een laagdynamische zone bestaande uit slikken en ondiep water. Dit habitatype kent een zeer ongunstige staat van instandhouding door de aanhoudende verkleining van het kombergingsgebied van de Westerschelde, terwijl de Westerschelde voor dit habitatype van relatief groot belang is. Inpolderingen hebben de oppervlakte aan intergetijdengebied sterk doen afnemen, vooral na de watersnoodramp van 1953. Voorts hebben de opeenvolgende verdiepingen van de vaargeul ten behoeve van de haven van Antwerpen afkalving van de platen, en ook van slikken en schorren tot gevolg gehad. De autonome ontwikkeling is een voortgaande achteruitgang van de laagdynamische delen van het Westerschelde estuarium.

Het plangebied wordt momenteel vooral als foerageergebied gebruikt door schelpdieretende steltlopers zoals scholekster en steenlopers, en door andere bodemdiereters zoals bergeend. Door de lage bodemligging van de slikken is de efficiënte foerageertijd voor deze vogels tijdens laagwater relatief kort (ongeveer 3 uur).

Direct ten oosten van het plangebied ligt het voorland Nummer Eén, een klein hooggelegen buitendijks gebied, dat alleen met extreem hoge waterstanden onderloopt. Er is hier een klein eiland van circa 1 ha gecreëerd dat moet dienen als broedplaats voor kustbroedvogels (provincie Zeeland, 2007). In het broedseizoen van 2005 hebben hier gebroed: kluut (17), scholekster (?), bontbekplevier (2), strandplevier (9), visdief (1), dwergstern (22), zilverbmeeuw (3).

Figuur 3.3: De Kluut, broedend waargenomen in het buitendijks gebied rondom Nummer Eén

3.4

Recreatie en toerisme

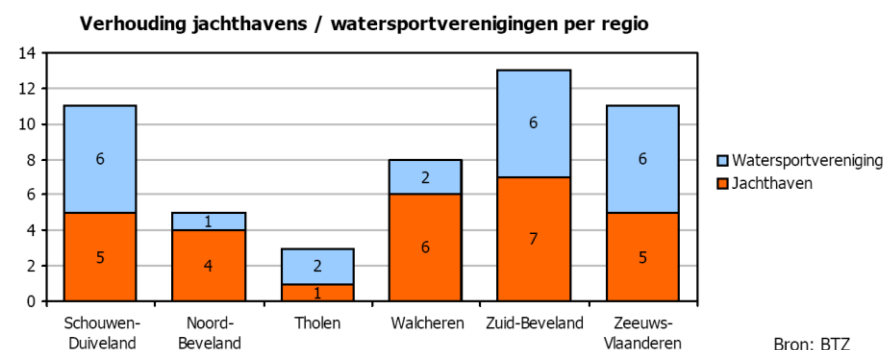
Het binnenlandse toerisme in Zeeuwsch-Vlaanderen kende een sterke daling in 2005. Ook het aantal buitenlandse gasten is met 66.000 afgenomen (-12%). Dit staat in schril contrast met de positieve ontwikkeling die er landelijk is waar te nemen (+4,3%). Ook het aantal vakantie-overnachtingen vertoont een daling. Duitsland blijft het belangrijkste herkomstland voor Zeeland, maar het aantal Duitse gasten is gedaald met 16% in 2005. België wordt steeds belangrijker als tweede herkomstland, het aantal Belgische gasten steeg met 18%.

Toch blijven toerisme en recreatie economisch erg belangrijk voor Zeeuwsch-Vlaanderen. In 2005 werken in Zeeland 13.588 mensen in de toeristisch-recreatieve sector. Hiermee heeft deze sector een aandeel van 8,2% binnen de totale werkgelegenheid in Zeeland. Regionaal gezien is de werkgelegenheid binnen deze sector stabiel van omvang.

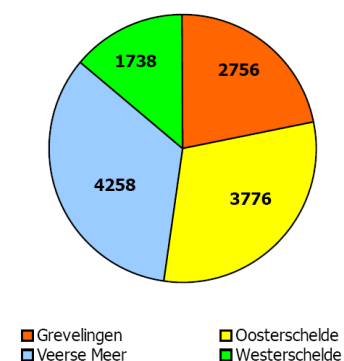
Recreatievaart

Zeeland heeft ruim 12.500 ligplaatsen in jachthavens of bij watersportverenigingen. Ongeveer een kwart hiervan zijn passantenplaatsen, de overige 75% bestaat uit vaste ligplaatsen. Schouwen-Duiveland is met een totaal van 3263 ligplaatsen de belangrijkste regio, wat te verklaren valt door de ligging tussen twee belangrijke watersportgebieden: het Grevelingenmeer en de Oosterschelde.

Zuid-Beveland is met 2737 ligplaatsen een goede tweede, doordat de regio zowel watersporters op het Veerse Meer als op de Oosterschelde bedient. In Zeeuwsch-Vlaanderen wordt het aantal ligplaatsen vooral bepaald door de havens bij Breskens, Terneuzen en Paal.¹

Aantal ligplaatsen per vaargebied

¹ Toeristische Trendrapportage Zeeland 2005-2006, Kenniscentrum Toerisme en Recreatie

Fietsen, wandelen en zwemmen

In het Actieplan Fiets 2005 staat de omgeving rondom Breskens aangegeven als gebied voor dagrecreatie. De essentie van het profiel dagrecreatie ligt in de afwikkeling van het strandgeoriënteerde verkeer. In een beperkte zone vlak onder de kust ligt de bestemming van fietsers, van automobilisten, van voetgangers (d.w.z. automobilisten die al een parkeerplaats gevonden hebben), terwijl ook recreatieve fietsers het gebied doorkruisen. De gedachte is om de auto te weren, en de fiets en het openbaar vervoer die rol over te laten nemen.

Het strand in de westhoek van het plangebied, nabij Port Scaldis, wordt nauwelijks gebruikt. Het strand ten westen van de jachthaven, tussen de dammen van de veer- en handelshaven, is vele malen groter, aantrekkelijker en dichterbij de bebouwing en wordt daardoor drukker bezocht. Het wordt in het kader van het project Zwakke Schakels per 2012 behouden en verbreed.

3.5

Gebruik en beleving

Verkeer

De route Duivelshoekseweg-Scheldekade-Grote Kade vormt de belangrijkste toegang tot het havengebied, het centrum en de woongebieden van Breskens. Het verkeer van en naar het havengebied wordt niet meer via de kern afgewikkeld.

Ter plaatse van de haven zijn momenteel voldoende parkeercapaciteit aanwezig. Knelpunten doen zich slechts incidenteel voor.

Scheepvaart

Uit het rapport Scheepvaart in Zeeland 2005 (RWS Zeeland, 2006) is het onderstaande overzicht van scheepvaart komende uit zee of de Westerschelde naar de havens aan de Westerschelde samengesteld. Hieruit blijkt dat de handelshaven van Breskens een relatief klein aandeel heeft in het totale aantal binnenkomende schepen. Vooral de Sloehaven (Vlissingen) en de haven bij Terneuzen zijn grote havens in de directe omgeving.

Inkomende scheepvaart Westerscheldehavens				
	zeevaart (50-54)		binnenvaart	
Haven	aantal schepen	laadverm./ DWT mln ton	aantal schepen	laadverm./ BRT mln ton
Antwerpen	15.285	248,5	7.800	12,3
Walsoorden	90	0,1	177	0,1
Terneuzen	4.260	41,3	28.177	36,8
Braakmanhaven	888	6,5	2.532	5,2
Sloehaven	3.366	34,1	11.094	20,6
Buitenhaven Vlissingen	825	6,1	1.409	2,0
Handelshaven Breskens	261 (type 60-69)	onbekend	1.741	1,3

Figuur 3.4: Inkomende scheepvaart Westerscheldehavens

Landbouw

De vrij kleine polders rondom Breskens, waaronder de Elisabethpolder, zijn in de 17e eeuw drooggemalen. Alle polders zijn in gebruik voor akkerbouw. Het gebied maakt onderdeel uit van een vrij open polderlandschap. Door de ruilverkaveling begin jaren negentig zijn de akkerbouwbedrijven voornamelijk grootschalig.

Landschap en beleving

In het landschap van Zeeland is de inpolderings-geschiedenis duidelijk zichtbaar in het patroon van polderdijken en zeedijken. De hoge mate aan visuele afwisseling wordt veroorzaakt door de situatie voor de dijk (aan- of afwezigheid van slik, schor, bestorting, open water) en gebruik van diverse dijkbekledingmaterialen.

Het plangebied is opgebouwd uit twee historische landschapstypen, te weten buitendijks gebied en zeekleigebied. Het zuidwestelijke zeekleigebied wordt chronologisch ingedeeld in oudland en nieuwanland. Het grootste gedeelte van Zeeuwsch-Vlaanderen behoort tot het nieuwanland. Vanaf het midden van de 13e eeuw werden dijken niet meer zozeer aangelegd om bestaand land te verdedigen, maar ook om 'nieuw' land aan te winnen. De hiertoe behorende gebieden worden nieuwanland genoemd en bestaan uit zowel opwassen en aanwassen, als uit weer opgeslibd 'verdrongen' oudland (zoals Noord-Beveland). Opwassen zijn platen of schorren die midden in het water onder invloed van de getijdenwerking ontstaan. Aanwassen zijn opslibbingen tegen reeds bedijkt land. Vroeger waren de op- en aanwassen eigendom van de grafelijkheid en ambachtsheren. Nu zijn veel buitendijkse terreinen, vanwege de aanwezige natuurwaarden, in beheer bij natuurbeschermingsorganisaties.

4 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Inleiding

De voorgenomen activiteit betreft de uitbreiding van de jachthaven en een mogelijke (her)inrichting van een deel van het slikkengebied. Het plan voor de nieuwe jachthaven richt zich op het gebied ten zuidoosten van de bestaande jachthaven van Breskens. Het ontwerp van de jachthaven is toegelicht in paragraaf 4.2.

Ten oosten van de nieuwe jachthaven kan het huidige slikkengebied deels worden opgehoogd om de potenties voor natuurwaarden te vergroten. De alternatieven voor dit deelgebied zijn beschreven in paragraaf 4.3.

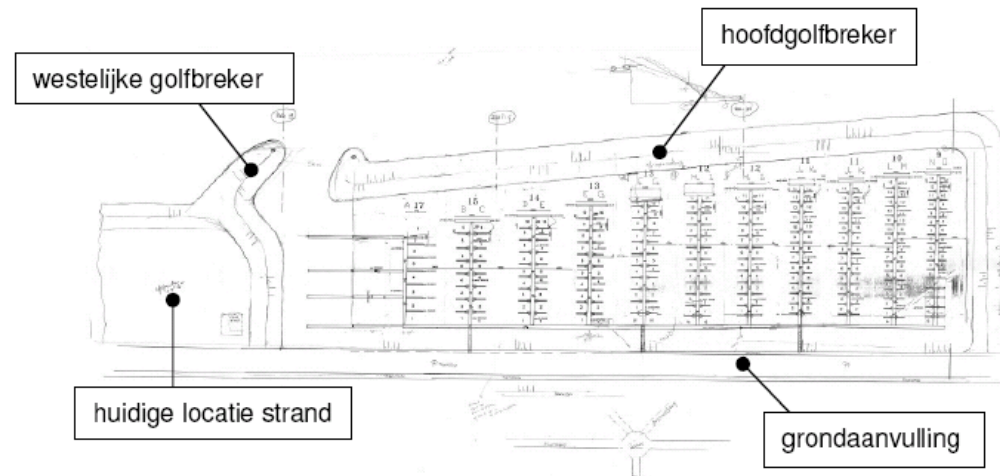
4.2 Uitbreiding jachthaven

De jachthaven zal als zodanig plaats bieden aan 450 à 500 schepen. Er zal één havengang komen in het uiterst westelijke uiteinde van de jachthaven, met een in breedte afnemende vaargeul langs de binnenzijde van de hoofdgolfbreker (zie figuur 4.1). De ligplaatsen worden gerealiseerd door de aanleg van drijvende steigers die verbonden zijn aan één lange drijvende steiger langs de parkeerplaats. Er zullen enkele verbindingen zijn tussen de parkeerplaats en de drijvende steiger.

In het westen zal de kleine golfbreker aansluiten op de bestaande dammen die het daar gelegen strandje afschermen. De hoofdgolfbreker sluit aan op de zeedijk met grondaanvulling.

Langs de volledige jachthaven zal een parkeerterrein worden gerealiseerd op de grondaanvulling. Dit parkeerterrein zal circa 20 meter breed zijn, om plaats te bieden aan een weg, een fietspad, twee stroken parkeerplaatsen aan weerszijden en een voetpad langs de rand.

Op basis van de huidige bodemligging is bepaald dat ongeveer 315.000 m³ grond verwijderd moet worden om een havenbassin te verkrijgen met een diepte van 6,0 meter beneden NAP en taluds van 1:4 (Svašek, 2008). Vrijkomend bodemmateriaal kan deels gebruikt worden ter ophoging van de zeedijk en parkeerterrein, voor landaanwinning van het strandje vlak ten westen van de geplande haven, en als aanvulling voor het natuurgebied vlak ten oosten van de geplande haven.

Figuur 4.1: Schetsontwerp nieuwe jachthaven (Svašek, 2008)

4.3 Inrichting oostelijk natuurgebied

Direct ten oosten van de geplande jachthaven zal een deel van het slikkengebied worden opgehoogd om natuurpotenties (voor de lange termijn) te vergroten. Het grootste deel van het slikkengebied ligt momenteel tussen NAP -0,5 m en -2,0 m (zie paragraaf 3.2).

Door diepere delen op te hogen tot een diepte van NAP -0,5 m zullen de slikken sneller droogvallen bij laagwater en neemt de foerageertijd voor kustvogels aanmerkelijk toe van circa 3 uur naar 6 uur. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat de slikken de stijging van de zeespiegel kunnen bijhouden. Bij het gemiddelde scenario voor zeespiegelrijzing (60 cm/eeuw) kan een groot deel van de slikken op de lange termijn verdwijnen. Door ophoging is het behoud voor de lange termijn veiliggesteld. Ophoging van slik voor waardeverbetering voor vogels, vissen en bodemdieren, is in de Westerschelde reeds met succes toegepast bij het Schor van Waarde (RIKZ, 2002).

Indien het gebied nog verder wordt opgehoogd tot NAP +2,0 meter wordt schorvorming gestimuleerd. Door het getij zal het gebied zichzelf ontwikkelen tot schor met getijdengeulen, aangrenzende slikken en kenmerkende begroeiing (zie figuur 4.3). Op de overgang van slik naar schor ontstaat een relatief steile helling met hier en daar een klif. Op de schorren kunnen kustvogels gaan broeden, waaronder sterns en plevieren. Bovendien fungeren zij als hoogwatervluchtplaats voor de vogels, die bij laagwater op de slikken naar voedsel.

De verdere vormgeving van het *slikken-alternatief* (deels ophogen tot NAP -0,5 m), het *schorren-alternatief* (deels ophogen tot NAP +2,0 m) en andere mogelijke inrichtingsalternatieven zullen nader worden bepaald in het MER.

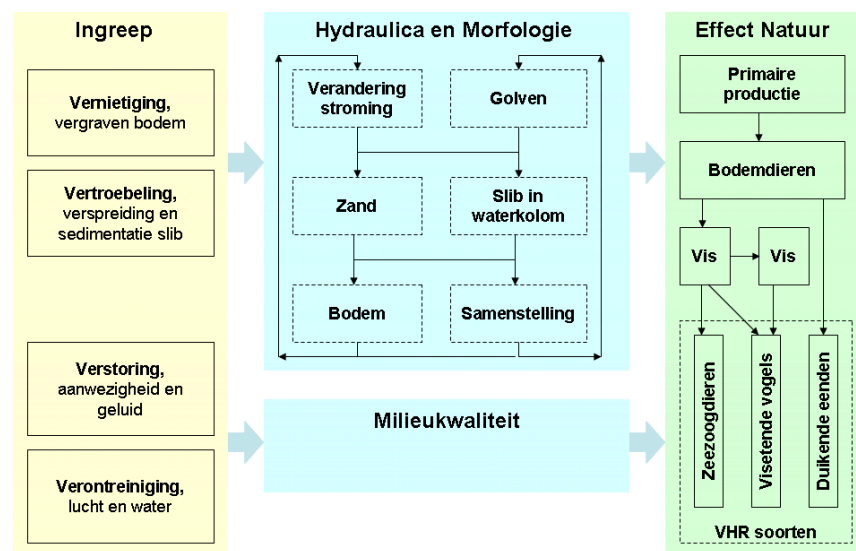
Figuur 4.2 Referentiebeelden: broedende sterns op schor bij de Hooge Platen (boven) en foeragerende watervogels op slikken van het Land van Saeftinghe (onder)

Figuur 4.3: Schetsvoorbeeld van een mogelijke toekomstige inrichting van het plangebied (schorren-alternatief)

5 VERWACHTE EFFECTEN EN BEOORDELINGSKADER

De uitbreiding van de jachthaven bij Breskens brengt milieueffecten met zich mee (zie figuur 5.1). Deze kunnen positief en gewenst zijn (bijvoorbeeld natuurbouw en de stimulatie van recreatievaart en economie), maar ook negatief (bijvoorbeeld hinder tijdens de uitvoering, aantasting van huidige natuurwaarden). Daarbij kan het gaan om tijdelijke of permanente effecten. Het belangrijkste doel van het Milieueffectrapport is om deze milieueffecten van de uitbreiding (met zijn alternatieven en varianten) in beeld te brengen, om zo uiteindelijk tot een beredeneerde keuze te komen voor een ontwerp.

Figuur 5.1: Ingreep-effectrelaties voor uitbreiding jachthaven.

Hieronder wordt per discipline kort uiteengezet welke milieueffecten onderzocht zullen worden en wat voor soort onderzoek naar de milieueffecten is voorzien. Dit gebeurt in dit hoofdstuk per milieuaspect.

5.1 Hydraulica en morfologie

Als een gevolg van het uitbreiden van de jachthaven en het creëren van schorregebied ter natuurcompensatie kunnen verschillende hydraulische en morfologische componenten beïnvloed worden. Hierbij kan gedacht worden aan veranderingen in waterstand en golfopzet (en hierdoor een verandering in de veiligheid van het achterland), maar ook aan veranderende transportprocessen waardoor de morfologie op grotere schaal zou kunnen veranderen.

Te onderzoeken effecten	Beoordeling
Veiligheid achterland	Expertadvies o.b.v. stroomsnelheden, waterstanden en golven
Sedimenttransport, erosie en sedimentatie	Expertadvies o.b.v. stroomsnelheden, waterstanden en golven
Morfologie (verschuiving geulen, aanpassing areaaloppervlakten)	Expertadvies o.b.v. stroomsnelheden, waterstanden en golven
Slibverspreiding/ vertroebeling	Expertadvies o.b.v. stroomsnelheden, waterstanden en golven
Veiligheid voor de scheepvaart en externe veiligheid	Expertadvies o.b.v. stroomsnelheden, waterstanden en golven

5.2 Natuur

Een groot deel van het plangebied maakt deel uit van de Natura-2000 gebied Westerschelde & Saeftinghe, aangewezen in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit betekent dat de overheid moet zorgen voor bescherming en duurzaam voortbestaan van de soorten en habitattypen waarvoor het gebied is aangewezen. Deze gebieden zijn in Nederland beschermd door de Natuurbeschermingswet, die dan ook het toetsingskader vormt voor activiteiten die een effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de binnen het gebied beschermde natuurwaarden (habitats en soorten). Naast effecten op bestaande natuur wordt in het MER gekeken naar de potenties voor ontwikkeling van nieuwe natuur.

De inschatting is nu reeds dat er een negatief effect kan plaatsvinden op het habitatype 1130, Estuaria, en dan met name op het onderdeel laagdynamische slikken en ondiep water, waarbij een significant negatief effect niet op voorhand is uit te sluiten. Derhalve is een zogeheten Passende Beoordeling nodig om de effecten van de herinrichting aan de Natuurbeschermingswet te toetsen. De informatie hiervoor wordt tijdens het opstellen van het MER verzameld.

5.3

Recreatie en toerisme

Vanwege zijn gunstige ligging en de grote belangstelling voor een ligplaats bij Breskens, zal de uitbreiding van de jachthaven naar verwachting leiden tot een sterke impuls voor de toeristische aantrekkingskracht van Breskens en de rest van Zeeuwsch-Vlaanderen. De toeristische en sociaal-economische effecten dienen in het MER onderzocht te worden. Het strandje in het westen van het plangebied moet mogelijk plaatsmaken voor de jachthaven. Het effect op strandrecreatie, maar ook andere vormen van recreatie dienen te worden beoordeeld.

Te onderzoeken effecten	Beoordeling
Effecten op beschermde habitats (Natura2000)	Beoordeling op basis van oppervlakte en kwaliteit habitats
Effecten op (leefgebieden) van zeldzame of beschermde soorten)	Beoordeling op basis van oppervlakte van leefgebied voor beschermde soorten en op basis van verstoring dan wel mortaliteit van beschermde soorten
Robuustheid en ecologische relaties	Kwalitatieve beschrijving op basis van oppervlaktes waar natuurlijke processen kunnen optreden

Te onderzoeken effecten	Beoordeling
Toename zeilrecreatie en toerisme en sociaal-economische neveneffecten voor omgeving	Kwalitatief o.b.v. ervaringsgetallen en Toeristische Trendrapportage Zeeland 2005-2006
Effect op mogelijkheden voor fiets-, wandel- en strandrecreatie	Kwalitatief o.b.v. voorzieningen (wegen, paden)

5.4 Gebruik en beleving

De openheid van het Zeeuwsche landschap vormt een belangrijke waarde voor het plangebied. Behoud van zichtlijnen naar Vlissingen en de landschappelijke samenhang is van belang voor de bewoners van Port Scaldis en directe omgeving van het plangebied. De publieke beleving en mogelijke hinder door toename verkeersbewegingen zowel over water als weg worden onderzocht in het MER.

Te onderzoeken effecten	Beoordeling
Landschappelijke beleving en zichtlijnen	Kwalitatieve beschrijving van verstoring of mogelijkheden voor inpassing van zichtlijnen
Hinder voor (beroeps)scheepvaart	Kwalitatieve beschrijving van overeenkomsten en tegenstellingen
Toename verkeer- en parkeerhinder voor lokale bewoners	Kwalitatief o.b.v. verwachte toename toerisme

Figuur 5.1: Zichtlijn naar Vlissingen vanaf Breskens

Bijlage 1

Verklarende woordenlijst

Begrip	Omschrijving	Hydraulica	
A Alternatief	Samenhangend pakket aan maatregelen om aan de doelstelling van het project te voldoen	I Initiatiefnemer (IN)	Het gedrag van stromende vloeistoffen, waaronder ook golfbewegingen
Autonome ontwikkeling	De ontwikkeling van het milieu en andere factoren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd; het betreft alleen die ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid	M Milieueffectrapport (MER) Milieueffectrapportage (m.e.r.) Morfologie	Rechtspersoon die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen; wordt afgekort met IN Het document waarin milieu- en andere aspecten integraal worden behandeld De procedure
B Bevoegd gezag (BG)	De overheidsinstantie die bevoegd is het m.e.r.-plichtige besluit te nemen en die de m.e.r.-procedure organiseert	Mitigerende maatregelen	De vorm en samenstelling van de bodem of de wetenschap die deze bestudeert Verzachtende, effectbeperkende maatregelen
Binnendijks gebied	Landzijde van de dijk, gebied dat door de dijk wordt beschermd	N NAP	Normaal Amsterdams Peil
Buitendijks gebied	Waterzijde van de dijk, gebied dat niet door de dijk wordt beschermd	S Schor	Begroeide buitendijkse landaanwas die alleen bij zeer hoge waterstanden onderloopt
C Commissie voor de m.e.r. (Cie-m.e.r.)	Onafhankelijke commissie die het bevoegd gezag adviseert over richtlijnen voor de inhoud van het MER en de beoordeling van de kwaliteit van het MER	Slik	Intergetijdengebied dat bij hoogwater onderloopt en bij laagwater droogvalt
Compenserende maatregelen	Maatregelen die gericht zijn op het vervangen van (natuur)waarden die verloren gaan	Startnotitie (SN)	Eerste stap in de m.e.r.-procedure, waarmee de voorgenomen activiteit wordt bekendgemaakt
E Estuarium	Wijde, trechtersvormige riviermonding waarin zoet rivierwater en zout zeewater zich vermengen.	V Variant	Een variant wijkt op een beperkt aantal onderdelen af van het totaal aan maatregelen van een alternatief
F Fauna	Dieren		
Flora	Planten		
H Habitat	Leefgebied van een soort		

Bijlage 2

Literatuurlijst

Literatuurlijst

1. Projectdirectie ontwikkelingsschets Schelde-estuarium (Proses), 2005. Ontwikkelingsschets Schelde-estuarium 2010.
2. Provincie Zeeland, 2007. Nieuwe natuur Nummer één. Werkgroep natuurontwikkeling.
3. Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ), 2002. Een natuurlijke opwaardering, Beslissingsondersteunend document voor het verbeteren van het schor en slik bij Waarde. Rapport RIKZ/2002.055
4. Royal Haskoning, 2008a. Nieuwe Jachthaven Breskens: ontwerprapport golfbrekers, parkeerterrein en schorrand. Conceptrapport d.d. 22 februari 2008. Royal Haskoning, Rotterdam.
5. Royal Haskoning, 2008b. Programma van Eisen: Nieuwe Jachthaven Breskens. Conceptrapport d.d. 28 februari 2008. Royal Haskoning, Rotterdam.
6. Svašek, 2008. Jachthaven Breskens: schetsontwerp nieuwe jachthaven. Concept rapport d.d. 16 januari 2008. Svašek Hydraulics, Rotterdam.

